

# Može li Srbija da dobije svoju Kolindu

Većina birača u našoj zemlji ne bi imala ništa protiv da na čelu države vidi damu, ali je muška konkurencija brojnija i ima veće šanse da dobije neophodnu partijsku podršku

Autor: Nikola Belić

ponedeljak, 23.05.2016. u 08:05

Možda srpsko društvo jeste sazrelo da prihvati damu za šefa države, ali muška konkurencija toliko je brojna i snažno ukorenjena da žene u predsedničkoj trci još nemaju ozbiljnije šanse i teško da će se taj odnos promeniti do izbora sledeće godine.

Sanda Rašković-Ivić za sada je jedina žena koja je već najavila učešće u predsedničkoj trci. Ali ne znači da će biti jedina.

Bez obzira na to što bi birači, kako kažu sagovornici „Politike”, podržali pripadnicu nežnijeg pola kao vrhovnog komandanta, pitanje je kada će to učiniti širi politički i stranački krugovi. A bez tog oslonca, do vrha ne bi mogli da stignu ni muškarci.

Upravo taj vetar u leđa dobila je Hilari Klinton, koja bi lako mogla da postane predsednica SAD. To je bio ključ uspeha i za dame u Latinskoj Americi, poput Dilme Rusef (predsednice Brazila), kao i za najmoćniju političarku Evrope Angelu Merkel. Slični su i primeri Kolinde Grabar-Kitarović u susednoj Hrvatskoj, gde je i premijersku funkciju obavljala žena – Jadranka Kosor. U Sloveniji je takođe vladu vodila pripadnica nežnijeg pola – Alenka Bratušek. Na Tajvanu je novoizabrana predsednica Cai Ing-Ven upravo položila zakletvu.

Psiholog i politikolog Lazar Marićević, međutim, podseća da smo mi mnogo pre svih ovih država imali ženu premijera.

„Mi smo kao društvo osamdesetih godina prošlog veka prihvatili Milku Planinc na mestu premijerke SFRJ. Nije dovedeno u pitanje da li je ona žena, svakog je zanimala politika koju je zastupala u doba krize u zemlji. Ni danas ne postoji istraživanje koje bi ukazalo na to da bi birači odbacili nekoga samo zbog pola. Ono što presuđuje su stranačka i politička orijentacija i, naravno, harizma”, ističe za „Politiku” Marićević.

Za Zoricu Mršević, naučnu savetnicu Instituta društvenih nauka u Beogradu, predsednička i politička trka „više nije igra polova, nego igra moći”.

„Jedini problem je što su žene nešto prikraćenije za te resurse moći, jer ih je manje i teže im je da pridobiju ljude u svojoj partiji, što je osnovni uslov. Svi tvrde da je to najteže. Bilo bi važno da pre eventualne predsedničke funkcije ta žena bude postavljena na čelo nekog od najvažnijih ministarstava i da se na tom poslu dokaže. Bitno je i da ostavi utisak kako je sposobna da zaštiti interese nekih važnih, pa i nevidljivih igrača i krugova koji stoje iza svakog lidera”, kaže Zorica Mršević za naš list.

Sociološkinja Vesna Pešić uverena je da kod dela birača postoji tradicionalan pristup sa ubeđenjem da muška figura mora da bude na čelu države, ali da tako nešto ipak ne misli i većina.

„Mislim da smo se možda kao društvo malo izmakli od toga da mora muškarac da bude glavni. Neće da pobedi žena kao žena, niti muškarac kao muškarac”, kaže Pešićeva za naš list, a na pitanje da li na aktuelnoj sceni prepoznaje političarku koja bi mogla da postane predsednica u narednim godinama, ona odgovara da trenutno ne može da kaže ime nijedne osobe, „ni muškarca, ni žene”, koja bi mogla biti dobra na tom mestu.

Da je teško reći da li neka od dama koje su trenutno u srpskoj politici može do funkcije šefa države slaže se i Lazar Marićević.

„To bi sada bilo nagađanje. Nažalost, učešće žena na političkoj sceni kod nas još nije neka tema kojoj se pridaje dovoljno prostora, a ja mislim da je to vrlo važno”, kaže Marićević.

Zorica Mršević kaže da bi najpre bilo dobro da se više žena nađe na čelu ministarstava, jer bi se tako povećali izgledi da Srbija dobije predsednicu.

„Nemoguće je pouzdano reći da li je ona među aktuelnim političarkama. Najveći proboj od onih koje su još na sceni načinile su Jorgovanka Tabaković i Zorana Mihajlović, ali još nije izvesno hoće li ona opstati na svom položaju u novom sastavu. Tu je i Sanda Rašković-Ivić, koja jeste predsednica stranke, ali za nju je problem upravo partija na čijem je čelu”, navodi Zorica Mršević.

Ona dodaje da je za politički uspeh veoma bitno i mentorstvo i da svako, bio muško ili žensko, ima nekog „seniora”.

„To je nešto što je prošla i Angela Merkel. Mada je kod nas problem što u slučaju tog mentorstva može da se desi da ono bude protumačeno negativno, pa da neku ženu povezuju i emotivnim odnosom s liderom. Još ne postoje ženski mentori za koje bi mlađe političarke na početku karijere mogle da se vežu”, dodaje Zorica Mršević.

Lazar Marićević poručuje da je za uspeh kandidatkinje u predsedničkoj trci važno i to da se sve što se nekad smatralo pravilom kasnije prevaziđe. To se ne odnosi samo na temu polova, a kao primer navodi američko iskustvo.

„Pričalo se kako predsednik ne može da bude katolik, pa je bio Džon Kenedi. Pa da ne može da bude razveden čovek, pa je bio Ronald Regan, a onda da ne može da bude neko ko je izbegavao vojsku i uživao marihuanu, a izabran je Klinton. Zatim da ne može da bude osoba lečena od alkoholizma, a bio je Buš, pa je došlo do toga da to ne može biti crnac, a bio je Obama. Posle svega, to što je Hilari Klinton žena nije značajan faktor”, zaključuje Marićević.

<http://www.politika.rs/sr/clanak/355537/Moze-li-Srbija-da-dobije-svoju-Kolindu>